

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över En moderniserad fiskelagstiftning SOU 2025:89.

Er beteckning: LI2025/01477

Länsstyrelsen Blekinges synpunkter:

Sammanfattning

- Vi avstyrker förslaget om att frifiskerätten endast ska få omfatta fiske med handredskap i enskilt vatten.
- Vi anser att förslaget om registrering och rapportering av fritidsfiske bör utvidgas till att även omfatta en allmän fiskevårdsavgift.
- Vi anser att fiskerätt med stöd av skattnäggning bör ingå i övergångsbestämmelserna kopplade till 1950 års lag om rätt till fiske.
- Vi saknar en utredning och bedömning av huruvida det är lämpligt att införa möjlighet till ordningsbot vid överträdelser där straffvärdet är böter eller bedöms som ringa.

10.2.1 Bakgrund och nuvarande bestämmelser

Vi menar att sammanställningen av bestämmelserna om frifiske i enskilt vatten, i bilagan till fiskelagen, är otydlig vad avser punkt 4 Blekinge läns södra kust. I sammanställningen framgår det inte att fisket med snörpvad endast är tillåtet i vatten djupare än 6 meter och det framgår inte tydligt att det endast är rörliga redskap i övrigt som begränsas till ett avstånd av minst 300 meter från fastlandet eller från en ö av minst 100 meters längd.

10.4.6 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla bestämmelser om begränsningar i det fiske som får bedrivas med stöd av frifiskerätt inom allmänt vatten, vid vissa stränder, skär och holmar samt i den ekonomiska zonen och den närmare omfattningen av fisket som får bedrivas med stöd av frifiskerätt i enskilt vatten

Vi avstyrker förslaget om att frifiskerätten endast ska få omfatta fiske med handredskap i enskilt vatten. De huvudsakliga skälen till detta är att en hög andel av det enskilda vattnet i Blekinge är outrett vad avser vilken eller vilka fastigheter som har fiskerätt kopplat till respektive vattenområde. Vidare är det vanligt förekommande att fisket är oskiftat inom respektive by. Blekinges kustvattenområde utgörs också i hög grad av skärgård med stora arealer enskilt vatten. Dessa omständigheter utgör också en av huvudanledningarna till att bilagan till fiskelagen utformats "generöst" så att fiske med nät och krok är tillåtet på enskilt vatten. En stor andel av fisket som bedrivs med mängdfångande redskap på enskilt vatten utövas av personer som äger jord- och skogsbruksfastigheter på kusten och i skärgården och som därför, med hög sannolikhet, har fiskerätt i de vattenområden där de vanligtvis fiskar. För att utreda om respektive fastighet har fiskerätt krävs dock omfattande fiskerättsutredningar och lantmäteriförrättningar vars kostnader vida överstiger det ekonomiska och sociala värdet av fisket och därmed inte är genomförbara. Vi menar därför att det vore oskäligt att införa förslaget eftersom det i hög grad skulle slå mot den som skulle haft fiskerätt om denna varit utredd.

Vidare så medför förslaget betydande utmaningar för fisketillsynen. Med nuvarande bestämmelser behöver endast fritidsfiske som överstiger begränsningarna i Fiskelagen 9 a§ kontrolleras avseende om fisket bedrivs med stöd av enskild rätt. Vi har uppfattningen att det är en mycket låg andel av fritidsfisket som bedrivs med en redskapsmängd som överstiger begränsningarna i Fiskelagen 9 a§. Om förslaget införs så måste däremot alla mängdfångande redskap inom fritidsfisket, oavsett omfattning, kontrolleras avseende om fisket bedrivs med stöd av enskild rätt. De tidigare nämnda

omständigheterna vad avser outredda fiskerätter medför också att tillsynen blir mer komplex, tar längre tid eller i sämsta fall inte går att genomföra.

Slutligen så bedömer vi att legitimiteten för förvaltningen av de marina ekosystemen skulle skadas allvarligt och att det skulle bli väsentligt svårare att fortsätta arbetet med ekosystembaserad fiskförvaltning på lokal och regional nivå om förslaget införs.

Förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten ska bemyndigas att tillåta en utökad redskapsanvändning om beståndssituationen tillåter det, bedömer vi inte som genomförbart i närtid mot bakgrund av bristande kunskapsunderlag. Det finns uppenbara risker att förslaget medför att hållbart fiske i praktiken skulle förbjudas för lång tid framöver vilket strider mot principerna för ekosystembaserad förvaltning.

De som idag utövar fiske med mängdfångande redskap är, som tidigare nämnts, i väsentlig utsträckning personer som äger jord- och skogsbruksfastigheter på kusten och i skärgården. Det innebär att de också har jakträtt och ofta är engagerade i förvaltningsåtgärder av säl och skarv antingen genom att själva bedriva skyddsjakt eller genom att upplåta jakt för detta ändamål. Om dessa personer fråntas möjligheten att fiska med mängdfångande redskap så försvinner samtidigt deras incitament att engagera sig i förvaltningsåtgärder för att stärka fiskbestånden. I synnerhet gäller detta om det saknas tydliga samband mellan den förlorade fiskerätten och hur det kan bidra till att återskapa hållbara fiskbestånd. Att i realiteten stoppa fiske efter sill med mängdfångande redskap i fritidsfisket mot bakgrund av de små volymer detta fiske fångar i jämförelse med yrkesfiskets totala sillfångster vore ett tydligt exempel på det.

12.4 Registrering och rapportering av fritidsfiske

Vi delar utredningens bedömning att det behöver införas krav på registrering och rapportering av visst fritidsfiske för att uppfylla kommande krav i den ändrade kontrollförordningen och för att säkerställa att förvaltningen av fritidsfisket är miljömässigt hållbar på lång sikt. Vi anser att förslaget om registrering och rapportering av fritidsfiske bör utvidgas till att även omfatta en allmän

fiskevårdsavgift, liknande som finns i våra grannländer. Avgiften skulle gälla för personer över 18 år som utövar fritidsfiske med alla typer av redskap i havet och i statligt förvaltade sötvattensområden.

Skälen för vårt förslag:

En allmän fiskevårdsavgift ger per automatik en tillgång till ett register över de som bedriver fritidsfiske och skulle kunna vara ingången till fritidsfiskare att rapportera sina fångster.

Fiskevårdsavgiften skulle kunna bidra till att finansiera

- uppbyggnad och drift av register
- fisketillsyn och information om fiskeregler
- beståndsovervakning
- fiskevårdsåtgärder

En allmän fiskevårdsavgift och tillhörande register skulle skapa möjlighet att ta fram avsevärt bättre statistik över fritidsfiskets fångster och värden än nuvarande årliga statistiska meddelande från SCB som baseras på enkäter.

En allmän fiskevårdsavgift skulle skapa goda möjligheter till riktad information om fiskeregler till målgruppen.

17.9.5 Utredningens bedömningar om de nuvarande straffbestämmelserna i fiskelagen

Vi saknar en utredning och bedömning av huruvida det är lämpligt att införa möjlighet till ordningsbot för överträdelser där straffvärdet är böter eller bedöms som ringa. Vi menar att en ordningsbot skulle medföra positiva effekter på efterlevnaden av regelverken och bidra till att avlasta rättsväsendet från hantering av anmälningar av överträdelser som har lågt straffvärde eller bedöms som ringa.

Det har under lång tid funnits en frustration från myndigheter och fiskevårdsområdesföreningar som bedriver fisketillsyn i Blekinge över att andelen anmälda ärenden om misstänkta brott som läggs ner upplevs som hög. Detta sker trots att det finns en misstänkt gärningsperson och förhållandevis gott underlag som styrker brott. I

huvudsak handlar det om misstänkta brott kopplat till straffbestämmelserna i nuvarande fiskelagen 37 §. Vi menar att införande av en ordningsbot skulle kunna innebära både en högre regelefterlevnad och en minskad belastning för rättsväsendet.

19.2.1 Övergångsbestämmelser till den moderniserade fiskelagen som rör äldre bestämmelser kopplade till 1950 års lag om rätt till fiske

Övergångsbestämmelser som rör fiskerätt

Vi anser att fiskerätt kopplat till skattläggning ska ingå i övergångsbestämmelserna. Vi delar utredningens uppfattning att den moderniserade fiskelagen inte bör inskränka den rätt till fiske som kan följa av 5 § 1950 års lag om rätt till fiske i fråga om urminnes hävd, dom eller annan särskild grund. Vi anser dock att fiskerätt kopplat till skattläggning också bör ingå i övergångsbestämmelserna. Skälen för detta är att det finns aktiva ålfisken som bedrivs med stöd av fiskerätt kopplat till skattlagda fisken i Blekinge och att det bör vara tydligt att denna rätt inte inskränks. De skattlagda fiskena har ofta, antingen vid skattläggningen eller vid senare förrättningar, kungliga förordnanden eller genom dom bestämts till sitt innehåll. I samband med detta har ofta fiskerätten begränsats med hänsyn till sättningsplats, sättningsriktning och sättningslängd eller sökningsområde. Skattlagda fisken kan därför inte jämföras med fiskerätt kopplat till vattenområde som ingår i fastighet även om de skattlagda fiskena utgörs av fristående fiskefastigheter eller ingår som en del av jord- och skogsbruksfastigheter.

Övergångsbestämmelser som rör rätt att sträcka fast redskap från enskilt vatten vidare ut i allmänt vatten.

Vi anser att bestämmelserna i 3 § andra stycket 1950 års lag om rätt till fiske fortfarande bör gälla i fråga om rätt att sträcka fast redskap från enskilt vatten vidare ut i allmänt vatten, om rätten grundar sig på urminnes hävd, dom eller annan särskild grund och att det även ska avse fiskerätt kopplat till skattlagda fisken. Skälen för detta är samma som ovan, det vill säga att det finns aktiva ålfisken som bedrivs med stöd av fiskerätt kopplat till skattlagda fisken och det förekommer också att dessa berörs av utsträckningstillstånd.

De som medverkat i beslutet

Beslutet om yttrande har fattats av landshövding Ulrica Messing med Per Svantesson som föredragande. I ärendet har även länsfiskekonsulent Martin Stålhammar deltagit.

Kopia: li.fjr@regeringskansliet.se.